

Il-Milied it-Tajjeb
u Sena Ġdida Mimlija
Risq u Hena
lill-Qarrejja Kollha

Editorjal:

Wara ċ-Ċensiment tal-Quddies

Ftit tal-jiem ilu, il-Bord Riċerka Pastoral ta' Kuria Arċiveskovili ta' Malta, habbar ufficjalment ir-riżultat taċ-Ċensiment li kien sar fost il-poplu t'Alla dwar l-attendenza għall-Quddies tal-Hadd, kemm f'Malta kif uqoll f'Ghawdex.

Bhal kull ċensiment iehor, il-poplu stenna herqan ir-riżultat. U r-riżultat hareġ. Filwaqt li fl-Ewropa huwa maghruf li 37% tal-kattoliċi jaqdu dmirhom ta' nsara u jisimghu il-quddies nhar ta' Hadd, f'Ghawdex instab li minn total ta' 20,387 persuna li huma fl-età u l-kundizzjoni li jisimghu l-quddies, marru 20,361, jiġifieri 96.98% Persentaġġ għoli hafna u li forsi jserrah l-irjus.

Jekk naghmlu hekk, jiġifieri nserrhu rasna bir-riżultat, inkunu qeghdin nuru nuqqas ta' ghaqal.

Jehtieg li naghmlu zewġ osservazzjonijiet:

(a) **it-3% li ma jmorrox** quddies nhar ta' Hadd huma Ghawdxin bhalna, forsi jiffurmaw parti mill-komunità parrokjali taghna. Bhalna nsara maturi jehtieg li anke cifra, forsi daqshekk zghira, ghandha tinkwetana, u rridu nippruvaw naraw x'wassal lil dawn in-nies biex ma jibqgħux jaqdu dmirhom ta' nsara nhar ta' Hadd. Irridu nghanuhom, u ninkoragġuhom u nfissrullhom x'importanza ghandha il-quddies fil-Jum il-Mulej.

(b) **id-97% li jmorru:** din iċ-cifra tpoġġilna quddiem għajnejna l-mistoqsija: **Kemm minn dawn il-persuni pparteċipaw bis-sih fil-quddies li għaliha attendew?** Id-97% turi n-numru ta' nies li dahlu l-knisja u poġġew fuq il-bank, iżda ma nistgħux inkejlu kemm minnhom hađu sehem attiv f'dak kollu li jsir.

Tajjeb għalhekk li kulhadd jaghti sehem tiegħu sabiex jekk huwa possibbli t-3% li mhix tattendi nghanuha terġa' tibda' tieħu sehem, filwaqt li naghmlu hilitna kollha biex hadd mid-97% ma jfellaq l-quddiem. Dan jista' jsir biss kemm il-darba l-quddies tkun tfisser għalina l-"laqgħa tagħna, ulied Alla, ma' Missierna li qieghed fis-Sema, u li fil-quddies jaqdu l-komunità ta' San Ġorġ".

NILTAQGHU NHAR

"IL-BELT VICTORIA"

Revista ta' kull xahrej

Uffiċċju Editorjali: Centru Parrokkjali San Ġorġ,
Triq Karitá — Victoria, Għawdex.

Tel: 556377

NOVEMBRU 1983

It-Tlieta 1:

Solenità tal-Qaddisin Kollha. Fis-6.00 p.m.
Konċelebrazzjoni Solenni.

L-Erbgha 2:

Siegħa Adorazzjoni Kommunitarja fis-2.00 p.m. Tifkira tal-Mejtin Kollha. Fis-6.00 p.m. Konċelebrazzjoni.

Il-Gimgha 4:

L-Ewwel Gimgha tax-Xahar. Gurnata Espożizzjoni. Fis-7.00 p.m. quddiesha għall-irgjel fl-Oratorju.

Is-Sibt 5:

L-Ewwel Sibt tax-Xahar. Gurnata Espożizzjoni.

It-Tnejn 7:

Konċelebrazzjoni għas-Sacerdoti Mejtin tal-Parroċċa fis-6.00 p.m.

L-Erbgha 9:

Konsagrazzjoni ta' l-Arcibaziġika tal-Lateran. Fis-6.00 p.m. Konċelebrazzjoni Pontifikali.

Il-Hadd 13:

Festa tal-Korp Sant ta' San Klement. Fl-4.00 p.m. quddiesha bil-priedka.

It-Tnejn 14:

Fil-5.30 p.m. Konċelebrazzjoni għall-Benefatturi Mejtin tal-Parroċċa.

It-Tnejn 14 — is-Sibt 19:

Gimgha ta' Agġornament Reliġjuż. Fis-6.00 p.m. konferenzi mill-E.T. Mons. Isqof Nikol Cauchi.

Il-Hadd 20:

Solennità ta' Kristu Sultan. Fit-8.00 a.m. Konċelebrazzjoni Solenni u purċissjoni madwar il-Pjazza ta' quddiem il-Knisja.

It-Tnejn 21:

Konċelebrazzjoni għall-Imsejbin tas-Socjeta' Fil. La Stella fis-6.00 p.m.

Il-Hamis 24:

Jum Universali ta' Radd il-Hajr. Fis-6.00 p.m. quddiesha bil-omelija.

L-Hadd 27:

L-Ewwel Hadd ta' l-Avvent. Illum u matul il-Hdud tal-Avvent issir Quddiesha fl-4.00 p.m. bil-priedka tal-Avvent.

L-Erbgha 7:

Siegħa Adorazzjoni Kommunitarja fis-2.00 p.m.

Il-Hamis 8:

Solennità ta' l-Immakulata Kuncizzjoni. Fis-6.00 p.m. Konċelebrazzjoni Solenni.

Il-Hamis 15:

Bidu tan-Novena tal-Milied. Fis-6.00 p.m. quddiesha bil-priedka u kant ta' l-Alma Redemptoris Mater.

Is-Sibt 24:

Lejlet il-Milied. Fil-11.30 p.m. purċissjoni bil-Bambin, priedka minn tfajjel, kant tas-Salmi u Konċelebrazzjoni Solenni.

Il-Hadd 25:

Il-Milied Imqaddes. Fl-4.00 p.m. Konċelebrazzjoni Pontifikali.

It-Tlieta 27:

Solennità ta' San Ġwann Appostlu.

Is-Sibt 31:

Festa ta' San Silvestru l Papa. L-Ahhar tas-Sena. Fil-5.00 p.m. Konċelebrazzjoni Pontifikali u kant ta' 'Te Deum'.

Ulied Ġodda fil-Parroċċa

4.9.83	MICHAEL iben Anton Saliba u Antonia neè Cauchi
10.9.83	ALEXANDRA bint Mario Tabone u Monica neè Formosa.
17.9.83	FRANZ-JOSEPH iben George Cauchi u M'Assunta neè Borg.
17.9.83	FRANK ANTHONY iben Marcell Tabone u Anna neè Ellis.
9.10.83	ROSALIE bint Anthony Farrugia u Maria neè Said.

Inghaqdu fis-Sagrament taż-Żwieġ

21.8.83	Vincent Vella u Marlene Farrugia
4.9.83	Louis Mizzi u Georgette Said
11.9.83	Pierre-George Grech u Anna Xerri
11.9.83	George Pavia u Rosabelle Buttigieg
17.9.83	Mari Cini u Joseph Debrincat
24.9.83	Maria Sacco u Baskal Grech

Dahlu Qabilna fl-Eternità

6.9.83	Salvatore Spiteri
7.9.83	Pawlu Cauchi
15.9.83	M'Angelo Galea
6.10.83	George Attard
10.10.83	Maria Farrugia
13.10.83	Lorenzo Farrugia

DIĊEMBRU 1983

Il-Gimgha 2:

L-Ewwel Gimgha tax-Xahar. Gurnata Espożizzjoni.

Is-Sibt 3:

L-Ewwel Sibt tax-Xahar. Gurnata Espożizzjoni.

Gaston Courtois, kittieb magħruf, fil-ktieb tiegħu, "L'Arte di Educare I Franculi d'Oggi", kiteb b'ittri kbar dawn il-kelmiet:

"Il-ġenituri għandhom mhux biss jikkoooperaw m'Alla fil-holqien ta' l-ulied, iżda wkoll huma responsabbli quddiem Alla li jedukaw, mill-aħjar li jistgħu, lil dawn l-istess tfa'".

Il-missjoni tal-ġenituri hija **kbira**: Alla stess jafdalhom it-tfal biex irabbuhom; hi **qaddisa**: il-ġenituri m'għandhomx jagħtu biss il-hajja naturali, iżda wkoll dik tal-grazzja; hi **diffiċli**: li trabbi u teduka jfisser sagrifizzju u paċenzja perseveranti. Bhalma skultur minn massa rham johroġ statwa mill-isbah, hekk ukoll il-ġenituri, permezz ta' trobbija u edukazzjoni tajba għandhom johorġu minn uliedhom ċittadini onesti u nsara konvinti. Għalhekk l-edukazzjoni tat-tfal tiddependi hafna minn tlett fatturi: l-ambjent fejn jgħixu, il-persuni li jiltaqqu magħhom u t-tagħlim li jirċievu.

Li teduka ma jfissirx biss **trabbi**: mhux biżżejjed taħseb għall-għajxien tal-ġisem; trid taħseb ukoll fir-ruh; ma jfissirx **tfisid**; il-fisid jeqred il-karattru; ma jfissirx **trazzan** b'dixxiplina u hruxija żejda; ma jfissirx **għallem l-iskola** lit-tfal u tittraskura t-tagħlim u l-formazzjoni nistranija tagħhom. Għalhekk, biex l-Edukazzjoni tkun shiha il-ġenituri għandhom l-**ewwel, jiffurmaw il-kuxjenza tat-tfal**. Il-ġenituri għandhom bil-kelma u bl-eżempju jgħinu lit-tfal jagħzlu t-tajjeb, il-veru u s-sabih, biex jaharbu dak li hu hazin, mahmug, qarrieqi u vizzjuż, biex jagħtu l-ewwel post 'l Alla u lil ruhhom u jgħinuhom iħossu li jkunu membri hajjin fil-Knisja. **It-tieni, il-ġenituri għandhom jiffurmaw il-qalb tat-tfal**, biex ikunu sinċieri, gentili u safjin fl-imġieba tagħhom ma kulhadd, biex ikollhom imħabba u rispett lejn għajrhom u biex jaharbu minn kull mohqrija, xehha u egoizmu. **It-tielet, jiffurmaw il-karattru tat-tfal**. Il-ġenituri għandhom jgħinu lit-tfal biex jahsbu, jitkellmu u jopraw ta' ċittadini onesti u nsara koerenti (jgħixu dak li jemmu), biex inisslu fihom sens ta' responsabilità, sagrifizzju, dmir u onestà, u biex ikunu bnedmin ta' prinċipju, retti u konvinti.

Fl-Edukazzjoni ta' l-ulied hemm bżonn ta':

(a) **Kura**: tiehu għisiebhom, tharishom mill-kumpanija, tiggwidahom fil-hajja u tinteressa ruhek fil-problemi tagħhom. Ifisser tgħallimhom bil-kelma u bl-eżempju, tara x'films jaraw, x'kotba jaqraw, x'postijiet jiffrekwentaw u x'kumpanija għandhom. Din il-kura hi meħtieġa dejjem, forsi l-aktar meta l-ulied jaslu fl-età ta' l-iżvilupp.

(b) **Korrezzjoni**: Huma l-ġenituri li jridu jnisslu f'uliedhom is-sens ta' ordni u rispett lejn l-awtorità. Għal dan meħtieġa d-dixxiplina. Niftakru li l-pjanta, jekk tista' mghawġa sa minn ċkunitha, diffiċli li tidrittaha la tikber — l-istess ngħidu għat-tfal. Il-ġenituri għandhom iqaċċtu minn kmieni drawwiet hżiena, difetti, idejat żbalzati li jinnotaw f'uliedhom.

Spiss nisimgħu lil uliedna jgergru li l-ġenituri "ma jifhmuniex", "ma jafdawniex", u "jindahulna ż-żejjed". Biex dan ma jsirx huwa ndispensabbli d-DIALOGU; il-ġenituri u l-ulied jifthu qalbhom ma' xulxin, jisimgħu lil xulxin, jiddiskutu flimkien bil-kwiet u bir-aġunar, jammettu l-iżbalzi ta' xulxin. Niftakru li uliedna għad jitrattawna kif ahna nkunu trattajniehom; ir-rispett tal-lum ifisser rispett la nikbru.

(c) **Formazzjoni**: Barra l-eżempju tajjeb tal-ġenituri hi ndispensabbli l-formazzjoni reliġjuża ta' wliedna permezz tad-Duttrina. Hija responsabilità gravi tal-ġenituri li jgħallmu "l-uliedhom il-prinċipi tad-Duttrina Nistranija biex hekk inisslu fihom konvinzjoni fir-reliġjon li jhaddnu u ferh li jgħixuha. Edda skuza ma tista' tneħhi r-responsabilità tal-ġenituri rigward it-tagħlim tad-Duttrina. F'dinja ta' tant taqlib u varjetà ta' twemmin, wliedna għandhom jinghataw formazzjoni u informazzjoni dwar ir-Reliġjon Kattolika, biex hekk il-fidi ta' wliedna tkun tassew fidi ta' konvinzjoni.

J'Alla li l-familja tkun tassew. **Knisja ċkejkna** fejn isir it-talb flimkien; **Pedament tas-Socjetà**, għax it-tfal tal-lum huma l-irġiel ta' għada; u **Arka ta' Salvazzjoni** fejn il-hajja t-tajba tkun il-garanzja ta' l-għaqda li ma tinhall qatt fil-glorja tal-Genna.

BIEX NIBNU DINJA AHJAR . . .

Inharsu lejn il-Faqar Taghna:

Kulhadd 'sema' b'Madre Tereza ta' Culcutta. Dik is-soru li ntefghet b'ruhha u b'gisimha tgħin lill-fqar tal-Indja. Laqgħatna fatt zghir minn hajjitha. Din il-mara li rat b'ghajnejha u misset b'idejha l-faqar veru (nies bil-ghu, nies qed imutu mitfughin barra fit-triq, nies bla kura medika . . .), meta dan l-ahhar staqsewha "min huma l-fqar?", ma qaltihomx "dawk li m'ghandhomx x'jieku" imma wegħithom hekk: "DAWK LI M'HUMIEX MAHBUBA". U meta regħghu staqsewha "U dawn il-fqar fejn qegħdin?" hi qaltihom: "FORSI FI DJARKOM STESS". Dan hu l-ġdiem li qed iħassar hajjitna u hajjet dawk li qed iġixxu magħna. Tajjem li nharsu fit madwarna u nithassru bina nfusna qabel ma nithassru b'dawk tal-bogħod!

Iben ta' Bidwi kien:

Meta 25 sena ilu, fuq l-oghla tron ta' Pietru, tela' iben ta' bidwi — il-Kardinal Angelo Roncalli, ta' 77 sena — id-Dinja Kattolika baqgħet mistagħġba b'din l-ghazla, għax il-Patrijarka ta' Venezja f'it li xejn kien magħruf. Imma dan il-bniedem, li ha l-isem ta' Gwanni XXIII, fi żmien qasir ta prova tal-ġerf tiegħu, imħallat ma' l-umiltà u l-ħlewwa ta' missier. Fil-ħames snin tal-Pontifikat tiegħu, irnexxielu jbidel il-liba tal-Knisja u jtiha hajja ġdida. Gwanni XXIII jibqa' mfakkar għall-Konċilju Vatikan II u l-moviment ġdid ta' Ekumenizmu li tant għaqdad il-knejjes mifrudin. Kulhadd jaf bil-ġid spiritwali li hareġ mill-Konċilju, ġid li għadu jinħass sallum. L-ghaqda tal-knejjes, veru, għadha ma sehħitx kif hi x-xewqa ta' hafna; però llum spiccat dik il-gwerra tal-kliem li tant kienet tifred. Fit-3 ta' Ġunju 1963 (20 sena ilu) thabbret il-mewt tal-Papa Gwanni. Minn dik id-data 'l hawn, id-dinja ntebhet bil-kobor tas-sempliċi Angelo li f'ħames snin ħadem bla heda għall-ġid tal-Knisja.

Il-Virtù tal-Imħabba

Meta darba l-Kurat ta' Ars kien ġej lura lejn il-parroċċa tiegħu, għadda minn qalb l-ghelieqi. U f'daqqa waħda ġie d-dmugħ f'ghajnejh, tant li dawk li kienu miegħu staqsew għalix qed jibki. U hu qalilhom: "Għax qed ngħid f'qalbi, kos, Alla halaq l-ghasafar biex ikantaw u huma qed ikantaw; Alla halaq is-siġar biex jagħtu l-frott u huma qed jagħtu l-frott; Alla halaq ix-xemx biex iddawwal u biex issaħħan u x-xemx qed iddawwal u ssaħħan. U Alla halaq il-bniedem biex iħobbu iżda huwa mhux qed iħobbu".

Is-Salib Sabih

Darba waħda l-Kardinal Eugenio Pacelli, li wara sar il-Papa XII, mar iżur wiehed Ambaxxatur f'Ruma. Damu hafna jtkellmu, sa fil-ghaxija fit-tard. It-tfal ta' l-Ambaxxatur hasbu li missierhom kien qiegħed waħdu. U għalhekk dahlu fil-kamra lejn l-Ambaxxatur u l-Kardinal kienu qegħdin jtkellmu. Dahlu biex isellmu lil missierhom qabel jorqdu. It-tfal inhassu meta raw lill-Kardinal għax ma kienux jafu li qiegħed hemm. Pacelli nduna bihom u mar ikellimhom. Meta dawn it-tfal raw li kien dhuli hafna, bdew ikellmuh. It-tfal il-kbir hares lejn is-salib imdendel ma' għonq il-Kardinal u qal: "Kemm għandek salib sabih, Eccelenza". Il-Kardinal nehħieh minn ma' għonqu u libbsu lit-fit. Dan kif ħass is-salib ma' għonqu qallu: "Imma kemm hu tqil is-salib". Biex nakkwistaw dik it-tgawdija — Salib Sabih — irridu nbagħtu — It-Toqol tas-Salib.

ĠIMGHA TA' AĠĠORNAMENT RELIĠUŻ

"IL-PROBLEMI TAŻ-ŻMENIJIET TAGHNA FID-DAWL TAL-FIDI NISRANIJA"

mit-Tnejn sas-Sibt, 14-19 ta' Novembru

Taħdita kuljum fis-6.00 p.m.

mill-E.T. MONS ISQOF NIKOL CAUCHI

Matul din il-ġimgħa ssir Quddiesa waħda biss filghaxija — fil-5.30p.m.

BI HSIEBEK TAGHMEĠ PRESEPU?

Fost in-nies li jagħmlu l-presepu, issib lil min jagħmlu fuq il-VERU, imma hemm hafna li ma jhabblux rashom fuq hekk, l-aqwa li l-presepu li jagħmlu jkun sabih. Hawnehk sa nghidu erba' kelmiet fuq kif wiehed għandu jagħmel presepu fuq il-veru.

Fi żmien Gesù, Betlehem kienet raħal żgħir hafna. Fiha u madwarha ma kienx hemm hliet ftit ragħajja u bdiewa. Kull familja kienet tghammar gewwa kamra waħda, għalhekk ftit kien hemm djar. Betlehem tinsab fuq żewġ għoljiet, waħda ftit oghla mill-oħra. Imma dak iż-żmien kienet mibnija fuq l-gholja l-kbira biss; l-ghar fejn twieled Gesù kien fil-bidu tan-niżla tal-gholja l-baxxa; fi kliem iehor, kien ftit bghod minn Betlehem. Dawn iż-żewġ għoljiet kienu mdawrin bil-widien minn kullimkien barra minn naha tal-majjistral fejn kien hemm it-triq li tiehu lejn Gerusalem

F'Betlehem kien hemm kerrejja kbira, x'aktarx fuq ras l-gholja l-kbira ħalli tidher mill-bogħod. Madwar Betlehem, l-aktar fil-widien, kien hemm kotra ta' sigar tal-frott; dak il-frott li jissemma fil-bibbja, qisu l-frott kollu barra l-laring u l-bajtar tax-xewk.

Jekk trid tagħmel presepu fuq il-veru, tagħmilx il-minaretti tal-misilmin. Meta twieled Kristu, kien baqgħalhom sitt mitt sena biex jidru l-Misilmin. L-anqas m'għandek tagħmel imtiehen tar-riħ għax ma kienx hemm. Il-qamħ u x-xgħir kienu jithnuh in-nisa, kull mara tithan kemm tehtieg għal dak in-nhar, f'mithna żghira b'zewġ ħagriet ċatti, jew jithnuh l-irġiel b'mithna naqra kbira, tal-ħaġar iswed. Meta tagħmel il-pasturi trid taghti kas ta' x'kienu jilbsu n-nies. Meta l-irġiel kienu jkunu jaħdmu, kienu jilbsu libsa tas-suf tan-ngaħ, bajda biss, jekk ikun is-sajf, u fuqha bħal qmis tal-goton, bil-kmiem doġo, miżbugħa, jekk tkun ix-xitwa; u f'rashom bħal kallotta tal-ħajit tas-suf, maħduma bil-gang, waħedha, jew imdawwar magħha bħal turbant żgħir. In-nisa jilbsu libsa shiħa, bħal bluzza, blu, bil-kmiem wesgħin, u bil-ponta mdendla 'l isfel u fuq rashom harqa kbira bajda, mitwija għal tnejn, ponta ma' ponta, bit-truf tagħha mitluqa għal wara d-dahar.

Mela jekk trid il-presepu tiegħek jixbaħ il-veru, nghanluhekk; żewġ għoljiet, tal-lemin oghla minn tax-xellug. Fuq il-quċċata tal-kbira, biċċa bini mrebba, bil-bieb kbir, b'bitha u b'bir fin-nofs, u bi twieqi żgħar għal barra, twieqi tewmin, tnejn tnejn. Din hija l-kerrejja. Madwarha, djar baxxi, Madwar djar tar-raba' ta' Malta kull kemm, b'xi waħda b'ghorfa fuq. Aktar ma titbiegħed mill-kerrejja, aktar id-djar jehfiefu. Bejn id-djar aghmel triq li tiehu għall-kerrejja, b'xi ġemel jew hmar, b'raġel isuqu jew riekeb fuqu. L-gholja l-oħra miksija bl-egħlieqi, u xi kamra 'l hawn u 'l hinn. Bejn l-gholjiet għaddejja trejqa li tiehu għal gewwa l-wied. Ftit 'l isfel minn ras l-gholja, għar, mhux naturali, fejn għandek twaqqaf il-maxtura li fuqha tmidd il-Bambin. L-egħlieqi aghmilhom bil-hitan baxxi tas-sejjeħ u b'xi kastell żgħir għall-ghassa. Tinsie x tagħmel xi sigar tat-tin, taz-zebbuġ, tal-lewż u ta' frott iehor li jissemma fil-Bibbja. Aghmel ragħajja jirghu n-nghaġ, u xi bidwi jaħrat jew jagħzaq. Tagħmilx fran, għax fran ma kellhomx. Il-hobż kien ikun ftajjar, mohmi gewwa haga jghidulha tabun, li jkun mohbi wara d-dar. Wara Betlehem pingi żewġ għoljiet, donnhom żewġ żnieġel wiċċhom 'l isfel. Fuq l-oghla waħda, sawwar bħal kastell, li kienet il-fortizza li kien bena Erodi.

U hekk ikollok presepu fuq il-veru, mhux b'ħafna stħajjiliet qarrieqa.

Kitba mehudha minn artiklu li kien deher f'Lehen l-Art Imqadda Ott-Diċ 1963

IL-QADDIS TAX-XAHAR

San Tumas Becket (1118 - 1170)

Tumas ta' Londra, kif il-martri futur kien iħobb isejjah lilu nnifsu, twieled f'Cheapside, qrib Londra fil-21 ta' Diċembru 1118. Sfortunatament ftit li xejn nafu dwar tfulitu. Ta' 24 sena dahal fis-servizz ta' Teoboldu, Arcisqof ta' Canterbury, li ma damx ma ntebah bl-intelliġenza u għaqal taż-żgħażuġ, tant li ipperswadieh jiehu l-Ordni Sagri fi żmien li Neriku II laħaq Sultan ta' l-Ingilterra. Dan Neriku għazel lil Becket biex ikun il-Kanċellier ta' l-Ingilterra, u wara l-mewt ta' Teoboldu fil-1161 hatru mbagħad l-Arcisqof il-gdid ta' Canterbury. Meta sema' b'din il-hatra Tumas widdeb lil Neriku "Jekk tassew hi r-rieda t'Alla li jien insir Arcisqof ta' Canterbury, jien u int ma ndumux ma niksruha, u l-imħabba li int għandek għaliha għad tinbidel f'mibgheda".

Għal xi żmien ir-relazzjonijiet bejn Neriku u Becket baqqu tajbin iżda ftit ftit kollox kien qed juri li l-ħbiberija ta' bejniethom kienet se tintemm. U tassew il-għlieda bdiet tihrax għax Neriku beda jsib opposizzjoni qawwiya minn Tumas għal kull haġa li ried jagħmel kontra l-Knisja. F'dan iż-kellu jahrab lejn Franza minħabba l-persekuzzjonijiet kbar li sofra, iżda reġa' lura l-Ingilterra sitt snin wara.

Ir-Re Neriku kien għadu kollu għadab u mibgheda għalih. F'telfa ta' rabja qal il-famużi kelmiet: "Kif? Ma hawn hadd f'saltnati li jehlisni minnu dal-qassis baxx?" Erba' kavallieri hatfuh fil-kelma u telqu malajr bil-hsieb li jnehhu min-nofs lill-Arcisqof. Kienu d-29 ta' Diċ Diċembru 1170, filgħaxija; waqt il-kant tal-Vespi, l-erba' kavallieri dahlu fil-knisja fejn kien hemm Tumas f'riġlejn l-artal, u f'habta u sabta qabzu fuqu u hallewh stendut mal-art. L-istorja griet bħal lehha ta' berqa ma' l-Ewropa kollha. Is-Sultan Neriku patta għal dnuhu pubblikament f'Lulju 1174; Tumas Becket kien ga ilu sena u nofs ikkanonizzat mill-Papa Alessandru. Fis-7 ta' Lulju 1220 il-gisem tiegħu tqieghed solleniment f'relikwarju wara l-artal maġġur tal-Katidral tiegħu.

Il-Knisja ticċelebra l-festa tiegħu fid-29 ta' Diċembru.

IL-KUNĊIZZJONI

Il-Festa tal-Immakolata Kunċizzjoni fil-Knisja tal-Patrijiet Frangiskani fil-Belt Victoria din is-sena ser tiġi ċelebrata nhar il-Hadd, 4 ta' Diċembru. Tkun haġa xierqa kieku dak in-nhar kull wiehed u wahda minna nħarsu din il-festa tant għażiża bi qrara u tqarbina sinciera.

TINSIEX

Din is-sena tinsieħ, habib, li waqt li inti fi ftit ġimgħat oħra qed tgawdi l-Festa Kbira tal-Milied mill-aħjar li tista', jinsabu wkoll nies li ma jistgħux igawduha bħalek. Bla ma tnaqqas xejn mil-ferħ tiegħek, dawwar ħsiebek lejn dawn u fejn tista' għinjom, imqarr b'talba mħegġa lil Ġesù Bambin, biex isawwab balzmu ta' faraġ fi qlub dawn in-nies.

Donazzjonijiet għar-Rivista:

LM5 — G. Cassar LM3.50 (10 Can Dollars) N. Saliba (Canada); LM1 — Mons. E. Mercieca; Fr. S. Borg, Fr. F. Tabone, Fr. L. Bezzina, Fr. J. Farrugia, M. Zammit (Australia), F. Gatt, N.N., D. Cassar, A. Vella, A. Said, M. Galea, G. Borg, G. Ellis, G. Mejlak, F. Mizzi, F. Attard, S. Galea, N.N., T. Gauci, M. Grech u M. Cassar.

GHALIKOM TĦALI

Kif intom? Nahseb li lkoll kemm intom ghadkom tiftakru tajjeb il-granet sbieħ tas-sajf, kemm grejtu, ghomtu u ddivertejtu. Imma issa għadda ftit taż-żmien sewwa minn dawk il-jiem u bdejtu żmien ta' xogħol, studju u attivitajiet.

Għandi nifhem li s'issa qbadtu sewwa r-ritmu tax-xitwa. L-iskola ilha li bdiet u nittama li qeghdin tistudjaw u taghmlu x-xogħol tagħkom sewwa. Ftakru li dan huwa dmir tagħkom, u jekk ma taghmluhx kif imiss, tkunu qeghdin tonqsu.

Tfal, tinsewx li qeghdin f'Novembru, ix-xahar tal-mejtin. Ma ninsewhomx, iżda niftakru fihom kuljum fit-talb tagħna. Li niftakru fil-mejtin huwa wkoll dmir tagħna. Mela, nitolbu għalihom biex jaslu hdejn Alla fit-tgawdija ta' dejjem.

Barra dan, il-Milied qed joqrob ġmielu u nahseb li diġa' bdejtu taħsbu għall-presejpu. Tfal, żewġ affarijiet irrid inghidilkom dwar din il-festa sabiħa u għaziża għal kulhadd, b'mod speċjali għalikom it-tfal.

L-ewwelnett, niftakru ftit li l-Milied huwa l-grajja tal-miġja fid-dinja ta' l-Iben t'Alla, Ġesù. Fi kliem ihera, il-Milied huwa l-grajja ta' l-imhabba kbira li Ġesù weh għalina l-bnedmin. Huwa niżel mis-Sema għalina biex bil-Mewt tiegħu jifdina minn dnuvietna u jerga' jhabbinna m'Alla Misierna. Ta' dan, tfal, għandna nghidu "grazzi" kbira lil Ġesù, waqt li f'hajjina rridu naraw x'naghmlu biex inpattulu għall-imhabba bla qies tiegħu għalina.

It-tieni haga, tfal: fil-jiem tal-Milied Imqaddes, intom taqilgħu bosta rigali sbieħ. Tajjeb li tiftakru ftit f'dawk it-tfal li huma inqas ixxurtjati minnkom, u, imsieken, m'għandhomx min jixtrilhom rigali. Tinsewhomx tfal. Qisu li lkoll kemm intom taħsbu fihom u tibagħtulhom xi rigal zghir mill-hafna li tiddubbaw intom. Żgur li jiehdu gost, u gost ikbar jiehu Ġesù Bambin.

Għal-lum xejn iżjed, tfal. Nixtieq lilkom u lill-familji tagħkom Milied hieni u Sena Ġdida minmlija b'kull barka u ġid tas-Sema.

Iz-Ziju Peppi

OPRA OHRA ĠDIDA

Fil-Kappella ta' Ġesù — Maria, aktar kmieni din is-sena, sar xogħol ta' induratura fuq il-prospettiva ta' l-Artal tas-Sagrament. Fl-istess waqt, il-kwadru ta' fuq l-artal (li jidher fuq il-lemin) ġie wkoll restawrat. Ix-xogħol tal-induratura u restawrar sar minn Gużeppe Sagona (Victoria) u thallas minn Benefattur tal-parroċċa, li lilu niringrazzjaw mill-qalb.

KULL LAQXA TIRFED L-IMRAMMA

Meta wiehed irid jagħmel il-ġid, mhux dejjem isib il-meżzi adattati. Illum, mezz effikaci biex tilhaq lil kulhadd huwa bla dubju l-istampa. Kien għalhekk li tlett snin ilu hassejna l-htieġa li nipubblikaw IL-BELT VICTORIA. Hekk il-messaġġ nisrani jaasal żgur lill-parruċċani kollha.

Biss l-istampa, bħal kull haġ'ohra, tehtieġ sussidju finanzjarju matul is-sena kollha. Biżżejjed nghidulkom li kull harġa qed tiġina qrib LM50. Mhux hekk biss! Nibgħatulha lil bosta emigranti u dan allura jfisser spiza ta' Lm14 postna kull darba.

Dan qed nghiduhulkom biex tkunu tafu l-affarijiet kif inhuma. Hawn min diġa' ntebah li għandu jgħin din ir-rivista, u lil dwn niringrazzjawhom. Oħrajn iżda, u dawn huma bosta, baqgħu indifferenti għal kollox. Min irid iġhin, dejjem jista' jgħin. Kull laqxa tirtfed l-imramma. Kull offerta tista' tingħata fl-Uffiċċju Parrokjali jew lid-Distributuri ta' din ir-rivista. L-emigranti għandhom jibgħatu l-kontribuzzjoni tagħhom f'dan l-indirizz: The Editor, IL-BELT VICTORIA, St. George's Parish, Victoria, Gozo, Malta.

ŻJARA MILL-KARDINAL SALV. PAPPALARDO

Nhar il-Hadd 18 ta' Settembru il-Knisja Bażilika ta' San Ġorġ laqgħet fi hdana lill-Kardinal Salvatore Pappalardo, il-Mibgħut Speċjali tal-Papa fl-okkażjoni ta' għeluq il-Kongressi Marjani Internazzjonali li saru f'Malta u l-Festi Centinarji tal-Madonna Ta' Pinu li nżammu f'Għawdex. Fiz-żjara li huwa għamel fil-Bażilika ta' San Ġorġ, l-Eminenza Tiegħu kien akkumpanjat mill-Arċisqof Metropolita, Mons. Giuseppe Mercieca, u mill-Isqof Djoċesan, Mons. Nikol Cauchi. L-Arċipriet tal-Bażilika, Mons. E. Mercieca ta merħba lill-Kardinal mal-wasla tiegħu f'Misraħ San Ġorġ u akkumpanjah sal-artal maġġur, mnejn l-Em. Tiegħu indirizza lill-pubbliku li hanaq il-knisja.

Bħala tifkira tal-okkażjoni l-Arċipriet offra karlotta lill-Kardinal f'isem il-Kapitlu u l-Kleru Ġorġjan; Mons. Pappalardo, minn naha tiegħu, irregala l-karlotta tiegħu lill-Bażilika. Il-Kardinal Pappalardo temm din iż-żjara qasira billi ta l-Barka Apostolika u iffirma l-Visitors Book.

TWAQQFET IL-LADIES SOCIETY

Bi pjaċir ninnotaw li fi hdan il-parroċċa tagħna għadha kif twaqqfet għaqda ġdida miftuha għax-xebbiet u n-nisa. L-għaqda ġdida li isem "Ladies Society — St. George's Parish" u twaqqfet fuq talba li saret dan l-aħhar minn għadd ta' membri nisa tal-parroċċa. L-ghan tal-Ladies Society huwa primarjament li tohloq sens akbar ta' spirtu komunitarju fost il-membri nisa tal-parroċċa ta' San Ġorġ permezz ta' attivitajiet reliġjużi, filantropiċi u kulturali, u li tgħin billi tagħti s-sehem tagħha fil-manutenzjoni u t-tindif tal-Bażilika kull meta jinhass il-bżonn.

Il-membri tal-Kumitat Organizzattiv huma dawn: President - Georgina Xerri; Vici-President - Antoinette Frendo; Segretarja - Adelina Camilleri; Asst. Segretarja - Carrie Zammit; P.R.O. - Georgina Cassar; Teżorier - Tarcisia Mizzi; Membri - Antoinette Azzopardi, Antoinette Borg, Vitorina Borg, Carmen Cassar u Georgina Xuereb. Bħala Chaplain u Delegat tal-Arċipriet il-Kumitat għandu lil Fr. Joseph Farrugia.

Wara biss ftit granet mit-twaqqif tagħha l-L.D. żammet l-ewwel attività nhar l-Erbgħa 12 t'Ottubru 1983. Din kienet tikkonsisti f'Coffee Morning fir-Restaurant Ta' Pinu, li għaliha attendew għadd verament sabih ta' membri, kif jixhed ir-ritratt t'hawn fuq.

Programm shih ta' attivitajiet ġie mfassal għax-xhur li ġejjin. Bejn Novembru u Diċembru l-L.D. għandha żewġ attivitajiet oħra: (1) Kors tal-Helu immexxi minn Wenzu Borg u (2) Christmas Bazaar li se jsir fil-gimgha ta' wara l-festa tal-Kuncizzjoni.

Minn dawn il-kolonni nifirhu lil Ladies Society tal-hidma li diġa' bdiet ttwettaq fost il-parruċċani nisa ta' San Ġorġ u NAWGURAWLHA.